

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 244/22
17.8.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Сање Пејовић и Ловорке Стојнов, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Зоран Митић, адвокат из Ниша, Вождова 14/1, против тужених Ringier Axel Springer d.o.o. Београд, Жоржа Клемансоа 19 и ВВ, ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Његошева 28-а, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 216/21 од 02.03.2022. године, у седници одржаној 17.08.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 216/21 од 02.03.2022. године у ставу првом, ставу другом изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде части и угледа, проузроковане објављивањем нетачних и непотпуних информација, у износу од 14.800.000,00 динара, у ставу трећем изреке, у ставу четвртом изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде права на приватност и права личности у износу од 4.850.000,00 динара и у ставу петом изреке и жалбе тужиоца и тужених у том делу **ОДБИЈАЈУ** као неосноване.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 216/21 од 02.03.2022. године у преосталом делу става другог изреке, тако што се обавезују тужени Ringier Axel Springer d.o.o. Београд и ББ да тужиоцу АА на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа проузроковане објављивањем нетачних и непотпуних информација солидарно исплате износ од још 100.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 216/21 од 02.03.2022. године у преосталом делу става четвртог изреке, тако што се обавезују тужени Ringier Axel Springer d.o.o. Београд и ББ да тужиоцу АА на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде права на приватност и права

личности солидарно исплате износ од још 100.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени Ringier Axel Springer d.o.o. Београд и ББ да тужиоцу АА исплате на име трошкова другостепеног поступка износ од 29.800,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 216/21 од 02.03.2022. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету на име претрпљених душевних болова због повреде части и угледа услед објављивања нетачних и непотпуних информација у износу од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 02.03.2022. године до исплате.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа из става првог изреке, до траженог износа од 15.000.000,00 динара.

Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету на име претрпљених душевних болова због повреде права на приватност и права личности солидарно исплате износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 02.03.2022. године до исплате.

Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа из става трећег изреке пресуде до траженог износа од 5.000.000,00 динара.

Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу до 136.600,00 динара са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење, до исплате.

Против наведене пресуде и то одлуке из става другог, четвртог и петог изреке жалбу је благовремено изјавио тужилац, а тужени против одлуке из става првог, трећег и петог изреке, све због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је одговорио на жалбу тужених, а тужени на жалбу тужиоца.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана, а жалба тужених неоснована.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по

службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су објавили текстове који садрже информације о тужиоцу и то у дневним новинама “Блиц”, први текст ... године под насловом “...” и наднасловом “Доктори лажном документацијом помагали криминалцу да избегне затвор”, с тим да је и на насловној страни објављен наслов “...” са поднасловом “Полиција чешља извештаје др АА и др ВВ”, “Сумња се да су доктори нарко дилера држали у недоглед на списку за операцију да би га спасили затвора”, као и други текст ... године, под насловом “...”, са наднасловом “Лекари помагали наркодилеру да се не врати у затвор”. Такође је утврђено да је издавач овог медија тужени Ringier Axel Springer d.o.o. Београд, а одговорни уредник тужени ББ.

Тужилац је као лекар специјалиста ... запослен у, а у предметним текстовима је објављено да је тужилац, заједно са још једним колегом, пацијенту ВВ издавао “фалсификовану документацију” како би исти одложио издржавање казне затвора.

Наиме, у тексту од ... године, између осталог, наведено је: “Наркодилер ГГ пола године избегава повратак у затвор уз помоћ фалсификоване документације коју су му издавали лекари КЦ ... АА и ББ...Превару са документацијом открили су надлежни у КПЗ ..., где је ВВ 8. октобра требало да се јави на даље издржавање петогодишње казне. О овоме је обавештена полиција у Нишу која данима “чешља” лекарске извештаје АА и ББ...ВВ је одбијено одлагање и наложено да се у року од три дана врати у затвор јер је утврђено да је документ лекара фалсификован, нема деловодни број, нема га у протоколу КЦ Ниш, а један чак нема ни печат, рекли су јуче у КПЗ ...Др АА је био надлежни - ординирајући лекар ВВ...Коруптивно деловање лекара, злоупотреба службеног положаја, али и неетичко понашање одвијали су се у два смера. “Први и најочигледнији је у документацији која је издавана пред крај истека одлагања издржавање затворске казне и други у самој дијагнози јер је ВВ приписана болест коју, наједноставније речено, нема у размери у којој су то лекари заводили у својим извештајима историје болести” - наводи извор “Блица” близак истрази. Он додаје да је надлежни лекар АА у “одговарајућим терминима” непосредно пре него би ГГ требало да се врати у затвор, заказивао операције и то је чинио у неколико наврата, али га није и стављао у процедуру и оперисао. Случај прате и закулисне радње, а једна од њих је и допис Управи КЦ, где дилер ГГ захтева, недељу дана пред истек одлагања казне, да буде оперисан...и тражи да га оперишу само АА и ББ. Захтева и да само њих двојица буду присутни у операционој сали... Последњи у низу лекарских извештаја који је довео до ангажовања полиције је од 22. септембра. Њиме су лекари покушали да одложе ГГ затвор на нових 3 месеца”. Такође, у тексту од ... године је, између осталог, наведено: “АА који је био надлежни лекар нарко дилеру добио је решење да буде упућен на Клинику за ортопедију... “Овој одлуци претходио је и допис управи КЦ са 82 потписа, а то је целокупно стручно здравствено особље матичне клинике, са наводима о нездравој атмосфери и начину рада колега АА и ББ. Они су добили решења за премештај како не би утицали на сведоке и ток истраге”, каже директор КЦ ... ДД. Лекари АА и ББ издавали су затворенику ГГ, осуђеном на пет и по година, уверења како би одложио повратак у затвор. Превару са документацијом открили су КПЗ ..., где је ГГ 8. октобра требало да се јави на даље издржавање казне. Документација је

издавана пред крај истека одлагања издражвања затворске казне. Спорна је и дијагноза дата ГГ јер му је приписана болест коју најједноставније речено нема у размери у којој су то лекари заводили, а не основу тога су му заказивали и операције које нису изводили. Директор КЦ ДД каже за Блиц да КЦ сарађује са надлежнима. "... Нећу дозволити да углед Клинике нарушавају криминалне радње било ког запосленог", поручује ДД."

Из исказа сведока ЂЂ, а која је аутор предметних текстова, произилази да је као основ утужених текстова и основ за заузимање изнетих ставова и мишљења аутора текста о томе да је тужилац "фалсификованом документацијом покушавао да наведеном пацијенту омогући одлагање издражвања казне затвора", послужио допис КПЗ ... број 5/3-8511 од 07.10.2015. године, допис директора Клинике за кардиоваскуларне и трансплантациону хирургију од 07.10.2015. године упућен управнику КПЗ ... и отпусна листе Клинике за кардиоваскуларну и трансплантациону хирургију КЦ ... за пацијента ГГ, те да су чланци написани на основу званичне документације КЦ ... и КПД ... Такође је утврђено да аутор текста није остварила контакт са тужиоцем, као ни са другим лекаром који се помиње у чланку, а није разговарала ни са једним од потписника горе поменуте петиције против овде тужиоца (82 потписа). Такође је изјавила да има сазнање да је неко телефоном покушао да заустави да се све наведено напише у тексту наводећи да је то све лаж, али да се не сећа да ли је тужилац тражио деманти.

Из отпусне листе Клинике за кардиоваскуларну и трансплантациону хирургијом КЦ ... суд је утврдио да се иста односи на пацијента ГГ који је лечен од 14.09.2015 године до 07.10.2015. године, те да је наведено да је исти примљен у клинику због планиране реваскуларизационе процедуре, и да је, с обзиром на клинички статус, конзилијарно донета одлука да хируршка реваскуларизациона процедура у овом тренутку није индикована и да се отпушта из клинике у добром општем стању уз саветовану терапију, потписано од стране др ЕЕ, др ЖЖ и др ЗЗ.

Из исказа тужиоца утврђено је да је исти био помоћник директора, а затим начелник Клинике за васкуларну хирургију и да је смењен 2014. године одлуком ... ЗЗ јер је имао приговоре на његово напредовање у академској каријери, када је за начелника поставио његовог ученика др ЕЕ. Тужилац и др ВВ су пријавили др ЕЕ за корупцију и злоупотребу службеног положаја, те је полиција започела спровођење истражних радњи 09.09.2015. године у оквиру чега је морала да саслуша др ЕЕ, тако да је исти сазнао да су против њега тужилац и др ББ поднели кривичну пријаву, а што се десило када је Тодосијевић дошао у болницу. Њихови односи су због његовог претходног оспоравања напредовања др ЕЕ били поремећени, а након сазнања за пријаву сукоб је екскалирао, те је др ЕЕ примењивао мере мобинга и дискриминације, као и одлагања операција које је требало да изврше тужилац и др ВВ. Такође је навео да су потписници петиције против њега, а како је посредно сазнао, били приморани да је потпишу како не би добили премештај на друге клинике (што су потврдили и саслушани сведоци – потписници петиције), те да је тужилац као доктор и професор оперисао на хиљаде пацијената и едуковао генерације студената и да је предметним чланцима његова репутација била угрожена, а част и углед, као и научни и стручни кредибилитет урушени, због чега је патила и његова породица. Након наведених текстова и пријатељи и родбина су се дистанцирали, а он био у великој психичког

кризи - депресији, услед чега има висок крвни притисак и дијабетес. Одлука клинике којом је тужиоца премештен са послова које је радио је поништена и враћен је на рад и сада ради као ... Клинике за васкуларну хирургију (од .. године), а колега ВВ ради као ...

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да информације које су објављене у спорном тексту: “Л...”, “Доктори лажном документацијом помагали криминалцу да избегне затвор” представљају чињеничне тврдње које подлежу доказивању, с обзиром да се не ради о критичком осврту на понашање тужиоца, а за које чињеничне тврдње током поступка није утврђено да су истините, а које су као такве објективно подобне да повреду част и углед тужиоца, заштићен одредбом члана 79 Закона о јавном информисању и медијима. Првостепени суд је оценио да аутор текста у конкретном случају није поступао са дужном новинарском пажњом у смислу члана 9 ЗЈИМ и проверио изнете информације, односно њихову истинитост и потпуност, примерено околностима, без обзира што су спорни текстови написани на основу наведене документације. Ово имајући у виду постојање медицинске документације за пацијента ГГ, тачније отпусне листе ВМА о лечењу истог у периоду од 19.10.2015. године до 30.10.2015. године, када је извршена операција именованог. Суд је оценио да ова документација, иако је настала након што су текстови објављени управо потврђује наводе тужиоца да су објављене информације неистините, с обзиром да из отпусне листе клинике у ... произилази да је конзилијум лекара одлучио да операција тренутно није индукована и пацијент отпуштен у добром стању, а који је потом у кратком временском периоду оперисан у Београду.

Из изнетих разлога, првостепени суд је оценио да су објављивањем наведених информација, које представљају чињеничне тврдње, а које нису утврђене као истините информације, нити из изведених доказа произилази да су исте пре објављивања проверене са дужном новинарском пажњом у смислу одредбе члана 9 ЗЈИМ, повређени част и углед тужиоца, заштићени одредбом члана 79 Закона о јавном информисању и медијима. Такође је утврђено да је фотографија тужиоца, у окриву утуженог текста од 10.10.2015. године, објављена без сагласности тужиоца, а да са друге стране није постојао јавни интерес за објављивањем фотографије тужиоца уз предметне информације, за које током поступка није утврђено да су истините, те је тиме повређено право на приватност тужиоца, заштићено одредбом члана 80 истог закона.

Применом одредбе члана 200 ЗОО и члана 233 ЗПП, првостепени суд је оценио да правична новчана накнада тужиоца на име накнаде неимовинске штете по основу повреде части и угледа износи 100.000,00 динара и повреде на приватност у износу од 50.000,00 динара, па је одлучено као у ставу првом и трећем изреке побијане пресуде.

На досуђени износ накнаде досуђена је и законска затезна камата почев од дана пресуђења 02.03.2022. године применом члана 277 ЗОО.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право и то члан 5, 9, 79, 80, 82, 112 Закона о јавном информисању и медијима, када је закључио да су тужени одговорни за нематеријалну штету проузроковану тужиоцу и да су у обавези да исту тужиоцу солидарно накнаде.

Наиме, правилно је првостепени суд закључио са су тврдње изнете о тужиоцу и то да су: "...", "...", "...", "...", "...", као и информације из самог текста, подобне да повреде част и углед тужиоца, заштићен одредбом члана 79 Закона о јавном информисању и медијима.

Насупрот наводима жалбе тужених, правилно је првостепени суд оценио да аутор текста није поступао са дужном новинарском пажњом у смислу члана 8 Закона о јавном информисању и медијима и проверио изнете информације, односно њихову истинитост и потпуност примерену околностима, нити су током поступка пружени докази да су наведене информације истините, а посебно имајући у виду да новинари туженог нису доказали да су контактирали тужиоца, нити друга лица која би евентуално саопштили своје мишљење о догађају.

Без утицаја су наводи жалбе тужених да су пренели наводе из дописа Клиничког центра и дописа пацијента, у ком случају су сматрали да су објављене информације истините и потпуне, као и наводи да није постојао разлог да према истим информацијама заузму критични став јер немају стручна знања неопходна да то чине, за разлику од лекара, који су били њихови саговорници. Чињеница да је при објављивању информација пренета како је добијена од трећих лица, сама по себи не чини објављивање допуштеним јер преношење туђе недопуштене тврдње је исто што и изношење сопствене недопуштене тврдње, осим у случају када се штетник дистанцира од објављивања туђе недопуштене тврдње, чиме би се очувао статус њеног преношења, а што штетник може да учини на разне одговарајуће начине, оспоравајући њену истинитост, критиковање тврдње и сл, због чега је било потребна, пре објављивања, провера истинитости и потпуности пренетих информација, а што у конкретном случају тужени нису учинили на адекватан начин.

У сваком случају, наведеним речима, "...", "...", тужилац је представљен као вршилац радњи које представљају кривична дела, а осим тога, исте су подобне да повреде част и углед тужиоца. Информације су изнете супротно одредби члана 73 Закона о јавном информисању и медијима и одредби члана 34 став 3 Устава Републике Србије, имајући у виду да је наведеном одредбом члана 73 прописано да се нико у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда. Ово имајући у виду да против овде тужиоца није покренут кривични поступак, а правноснажном пресудом Основног суда у Нишу П1 3521/15 од 20.09.2016. године поништен је као незаконит анекс бр. 160126 уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 16.10.2015. године којим се тужилац премешта на послове доктора медицине и специјалисте доктора медицинских наука са ужом специјализацијом из васкуларне хирургије на Клинику за ортопедију и трауматологију КЦ ...

Неосновани су наводи жалбе тужених да је извештавање о понашању тужиоца било указивање јавности како осуђеници често на различите начине покушавају да одложе издржавање затворске казне, да је јавност имала интерес да се извести о догађају који се одиграо у једном од највећих болничких центара у Србији, будући да је, у конкретном случају, интерес за информисањем могао да се оствари објављивањем текста којим се не повређује право на достојанство личности истицањем непроверених или нетачних информација.

Такође, неосновани су наводи жалбе тужених којима се указује на слободу објављивања информација и мишљења о појавама и догађајима и личностима, те да је, у конкретном случају, дато критичко мишљење о предметној појави. Наиме, слобода објављивања информација и мишљења о појавама и догађајима и личностима, која је регулисана одредбом члана 4 и 5 Закона о јавном информисању и медијима, није неограничена, већ је ограничена како обавезом новинарске пажње, тако и обавезом да се не вређају туђа права, као што се у овом случају вређају част и углед тужиоца.

Такође, правилно је првостепени суд оценио да је фотографија тужиоца у оквиру текста од 10.10.2015. године објављена без сагласности тужиоца и да, у конкретном случају, није постојао јавни интерес за објављивањем фотографије, чиме је повређено право на приватност тужиоца заштићено одредбом члана 80 Закона о јавном информисању и медијима.

Међутим, по налажењу Апелационог суда досуђена висина нематеријалне штете на име душевних болова због повреде части и угледа и права на приватност и права личности је прениско одређена и у том погледу је материјално право погрешно примењено. Имајући у виду утврђено чињенично стање, јачину повреде заштићеног права, правична новчана накнада, у конкретном случају, која је адекватна значају повређеног добра, циљу коме служи, природи и друштвеној сврси обештећења у смислу члана 200 Закона о облигационим односима, у вези члана 232 Закона о парничном поступку, износи на име накнаде нематеријалне штете због душевних болова услед повреде части и угледа 200.000,00 динара, а због повреде права на приватност и права личности 150.000,00 динара. Овај суд је имао у виду да је тужиоцу као доктору и професору, предметним чланцима репутација угрожена, а част, углед и научни и стручни кредибилитет урушени. Из наведених разлога, побијана пресуда је делимично потврђена, а делимично преиначена, све како је то наведено у ставу првом, другом и трећем изреке другостепене пресуде.

На новчане износе накнаде нематеријалне штете досуђене овом пресудом (став други и трећи), другостепени суд није тужиоцу досудио законску затезну камату, с обзиром да у одбијајућем делу првостепене пресуде, који је ожалбен, о затезној камати није ни одлучено, а парничне странке нису тражиле допуну одлуке у наведеном делу, те како другостепени суд одлучује о жалби у оквирима побијане пресуде, то тужиоцу није досуђена камата на износе накнаде штете досуђене другостепеном пресудом (члан 356 став 1 и 3 и 386 став 3 ЗПП).

Одлука о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке побијане пресуде, донета је правилном применом члана 153 и 154 ЗПП. Тужиоцу припадају нужни трошкови првостепеног поступка, који су били потребни ради вођења парнице, а при томе, преиначење првостепене пресуде није утицало на донету одлуку.

Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке, применом одредбе члана 390, 394 тачка 4 и члана 401 тачка 2 ЗПП.

Тужиоцу су досуђени трошкови другостепеног поступка сразмерно успеху, у висини од 18.000,00 динара на име састава жалбе и судске таксе на жалбу и другостепену пресуду по 5.900,00 динара, све укупно 29.800,00 динара, док туженима не припада трошак састава жалбе јер са истом нису успели, све сагласно члану 153, 154 и 165 ЗПП. Парничним странкама нису досуђени трошкови састава одговора на жалбе јер овај трошак није био неопходан у смислу члана 154 став 1 ЗПП. Из наведених разлога, одлучено је као у ставу четвртом и петом изреке ове пресуде, применом члана 165 ЗПП.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић